

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

PRIPOROČILO EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 6. oktobra 2006

o sprejetju nekaterih ukrepov za učinkovitejšo zaščito eurobankovcev pred ponarejanjem

(ECB/2006/13)

(2006/C 257/07)

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 106(1) Pogodbe,

ob upoštevanju Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter zlasti člena 16 in člena 34.1 Statuta,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pogodba in Statut sta izdajanje eurobankovcev zaupala Evropski centralni banki (ECB) in, če ECB to odobri, nacionalnim centralnim bankam (NCB) držav članic brez odstopanja.
- (2) Zagotavljanje celovitosti in primernosti eurobankovcev v obtoku in s tem krepitev zaupanja javnosti v eurobankovce predstavlja del te naloge.
- (3) Eurosistemov Okvir delovanja za odkrivanje ponaredkov in razvrščanje eurobankovcev v kreditnih institucijah in drugih profesionalnih uporabnikih gotovine glede na primernost bankovcev za uporabo v obtoku ⁽¹⁾ (v nadaljevanju: „Okvir delovanja“) vzpostavlja usklajene standarde in postopke za recikliranje bankovcev v euroobmočju. Zlasti v primeru, kadar je treba preglede pristnosti in primernosti za uporabo v obtoku opraviti z napravami za obdelavo bankovcev, se lahko za preverjanje bankovcev, ki naj bi se ponovno dali v obtok, uporabljajo samo tiste naprave, ki so bile uspešno testirane v NCB. V tem kontekstu NCB proizvajalcem omogočijo enotno testiranje naprav za obdelavo bankovcev, ki je priznано v celotnem euroobmočju in opravljeno z enotnimi testnimi svežnji, ki med drugim vključujejo izbrane kategorije ponaredkov eura. Ti testi tako zahtevajo razpoložljivost ponarejenih bankovcev enake kategorije za začetno sestavo in za dopolnitev enotnih testnih svežnjev ter zato redno izmenjavo in prevoz teh bankovcev znotraj Evropske unije med NCB.
- (4) Člen 4(2) Uredbe (ES) št. 1338/2001 z dne 28. junija 2001 o določitvi ukrepov, potrebnih za zaščito eura pred ponarejanjem ⁽²⁾, pristojne nacionalne organe zavezuje, da nacionalnim analitskim centrom (NAC) nemudoma predložijo potrebne zahtevane vzorce vseh tipov bankovcev, za katere obstaja sum, da so ponarejeni, v analizo in prepoznavanje. NAC so nadalje zavezani, da ECB pošljejo vsak nov tip bankovca, za katerega obstaja sum, da je ponarejen, in ki ustreza merilom ECB za namene analize in razvrstitve.

⁽¹⁾ Dostopno na www.ecb.int.

⁽²⁾ UL L 181, 4.7.2001, str. 6.

- (5) Obveznosti, naslovljene na pristojne nacionalne organe in NAC, iz člena 4(2) Uredbe (ES) št. 1338/2001 se uporabljajo brez poseganja v nacionalno kazensko pravo. Zlasti ne smejo preprečevati, da se bankovci, za katere obstaja sum, da so ponarejeni, uporabijo ali zadržijo kot dokazno gradivo v kazenskih postopkih. V več državah članicah to nadvse ovira razpoložljivost ponarejenih bankovcev za NAC in NCB, ki niso NAC.
- (6) Uporaba naprav za obdelavo gotovine, njihovo testiranje in nenehno izboljševanje so sredstva, ki lajšajo odkrivanje ponarejenih bankovcev in tako prispevajo k dajanju eurobankovcev v obtok na način, da se zaščitijo pred ponarejanjem.
- (7) Zato je ključno, da se prevoz ponarejenih bankovcev s strani NAC in NCB, ki niso NAC, dovoli tudi za namene Okvira delovanja, pri čemer se dolžno upoštevajo začetni kazenski postopki.
- (8) Člen 10 Pogodbe zahteva, da države članice, vključno s policijskimi in sodnimi organi, sprejmejo vse ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev učinkovitosti prava Skupnosti.
- (9) Učinkovita zaščita eura pred ponarejanjem je pomembna sestavina prava Skupnosti. Prizadevanja za preprečevanje ponarejanja zadevajo tako Skupnost, na podlagi njene pristojnosti v zvezi z enotno valuto, kot države članice, na podlagi njihove pristojnosti na področju kazenskega prava in politik v boju proti organiziranemu kriminalu.
- (10) Kazensko pravo in pravila kazenskega postopka v splošnem niso v pristojnosti Skupnosti, razen če je to potrebno za zagotovitev učinkovitosti prava Skupnosti. V vseh drugih primerih se lahko zahteva sprejetje ukrepov v skladu z Naslovom VI Pogodbe o Evropski uniji o policijskem in pravosodnem sodelovanju v kazenskih zadevah.
- (11) Člen 29 Pogodbe o Evropski uniji določa, da je cilj EU glede zagotavljanja državljanom visoke stopnje varstva na območju svobode, varnosti in pravice s pripravo skupnih ukrepov med državami članicami med drugim dosežen s približevanjem kazenskih predpisov v državah članicah.
- (12) Odgovornost Eurosistema, da zagotovi celovitost in primernost eurobankovcev v obtoku, zahteva oblikovanje priporočil o nekaterih ciljnih politike, medtem ko EU in nacionalnim organom prepušča, da te cilje preučijo in sprejmejo ustrezne ukrepe za njihovo izvedbo —

SPREJEL NASLEDNJE PRIPOROČILO:

1. Evropska komisija bi morala preučiti možnost, da predlaga razširitev pooblastil NAC in NCB, ki niso NAC, da bi ti lahko zadržali identificirane in analizirane vzorce ponarejenih bankovcev ter tudi zahtevali in zakonito prevažali take bankovce znotraj EU za namene Okvira delovanja. Zlasti bi bilo treba spremeniti člen 4(2) Uredbe (ES) št. 1338/2001 in posledično črtati člen 4(3). Treba bi bilo vsaj spremeniti ta zadnji odstavek, tako da z uporabo ali zadržanjem ponarejenih bankovcev kot dokaznega gradiva v kazenskih postopkih ne bi bila preprečena polna uporaba člena 4(2), razen kadar je taka uporaba glede na količino in tip zaseženih ponarejenih bankovcev nemogoča.
2. Medtem ko je sprememba Uredbe (ES) št. 1338/2001 nujno potrebna, da bi se dovolila prevoz ponarejenih bankovcev za namene Okvira delovanja in tudi prenos ponarejenih bankovcev od nacionalnih organov, bi se lahko preučil obseg, v katerem bi v tem pogledu lahko bili koristni skupni ukrepi na podlagi Naslova VI Pogodbe o EU. Konkretno bi bilo treba preučiti uporabljivost člena 31(1)(e) Pogodbe o EU, kolikor so zaseženi ponarejeni bankovci uporabljeni kot dokazno gradivo v začetih kazenskih postopkih pred nacionalnimi sodnimi organi. Zlasti bi morale države članice zagotoviti, da bi lahko v obsegu, v katerem se ne posega v pravice osumljencev in obtožencev, uslužbenci NAC in NCB, ki niso NAC, zakonito prevažali in zadržali količino zaseženih ponarejenih bankovcev za namene Okvira delovanja, pod pogojem, da jih na zahtevo nemudoma vrnejo organom kazenskega pregona ali sodnim organom.

3. Ne glede na sprejetje zgornjih ukrepov bodo države članice morda morale spremeniti svojo nacionalno zakonodajo, da bi olajšale zadržanje in prevoz zaseženih ponarejenih bankovcev za namene Okvira delovanja. Države članice bi morale razmisliti zlasti o odpravi nacionalnih pravil, ki določajo, da morajo zaseženi ponarejeni bankovci ves čas ostati v arhivih sodišč, biti uničeni, predani izključno policiji ali ostati na nacionalnem ozemlju.
4. Ne glede na sprejetje zgornjih ukrepov bi morale države članice razmisliti o pospeševanju in podpiranju praktičnih ureditev s svojimi NCB, pri čemer so ponarejeni bankovci predloženi slednjim za namene Okvira delovanja in izmenjani med NCB, morda preko izvrševanja diskrecije organov kazenskega pregona ali sodnih organov.

To priporočilo je naslovljeno na Svet Evropske unije, Evropski parlament, Komisijo Evropskih skupnosti in države članice.

V Frankfurtu na Majni, 6. oktobra 2006

Predsednik ECB
Jean-Claude TRICHET
